

Tekst opening tentoonstelling Rolina Nell & José Krijnen: *Wat er is*.
WTC-Art Gallery Rotterdam.
3 april 2016

Halverwege de vorige eeuw verscheen er aan het voortdurend veranderende firmament van de schilderkunst, op het snijvlak van het surrealisme en het hyperrealisme, de Italiaanse schilder Domenico Gnoli. Hij werd bekend met doeken waarop hij composities schilderde van uitvergrote lichaamsdelen en kledingstukken. Museum Boijmans van Beuningen verwierf in 1972 een visioen van zijn hand: *Damesschoen*, een monumentale, zwarte schoen van achteren, die zich dreigend opdringt aan de kijker als een geheimzinnig, duister vehikel gevangen in een lege ruimte.

De schilderijen die Rolina Nell en José Krijnen op deze duo-expositie in de WTC-Art Gallery tonen onder de titel *Wat er is*, hebben in hun opbouw een zekere verwantschap met de Italiaan, die al op jeugdige leeftijd overleed. Net zoals Gnoli indertijd regelmatig deed, plaatsen deze hedendaagse schilderessen het menselijk lichaam centraal in hun werk. Individuen zonder gezicht, protagonisten van het illusoire Absentia, het grensgebied tussen het alles en het niets, wat ieder schilderij in principe is.

Al eeuwen lang vindt de figuratieve schilderkunst vindt haar oorsprong in de werkelijkheid, maar in wezen is zij een artificiële fata morgana, een gebied met gestolde illusies waarin de kijker nooit daadwerkelijk zal kunnen binnendringen.

Tussen 1928 en 1929 schilderde René Magritte een serie schilderijen *La trahison des images, Het verraad van de voorstelling*, die beroemd werden door hun onderschrift *Ceci n'est pas une pipe*. Met dit onderschrift bedoelde Magritte dat de pijp die hij schilderde eigenlijk geen echte pijp is maar de afbeelding van een pijp. Het realisme werd door hem op overtuigende wijze in een ander kader geplaatst.

De werkelijkheid is voor de schilderijen van Rolina en José ook het vertrekpunt, onafhankelijk van elkaar kozen zij voor eenzelfde onderwerp: nl. een anonieme figuur in de ruimte.

Rolina Nell schildert de laatste jaren in de zgn. ei-temperatechniek. Met dit medium roept zij een ijle, dus uiterst kwetsbare wereld op waarin anonieme vrouwen en meisjes opdoemen in een verstilde omgeving gevormd door een aantal horizontale banen die met een spalter als eerste laag op het schilderij wordt aangebracht. In flinterdunne verflagen wordt vervolgens de voorstelling toegevoegd en dit werkproces blijft zichtbaar tot aan de uiteindelijke laag van het schilderij en bepaalt in belangrijke mate het mysterieuze, ingetogen karakter van haar werk. Haar modellen zijn gebaseerd op foto's uit een ver verleden die zij op een bijna fluisterende wijze de actualiteit in schildert. Haar werk is het domein van de droom uit de verloren tijd. Ragfijne, bevroren momenten gevuld met een melancholiek stemmende anonimiteit maar tegelijkertijd vol raadselachtige verwachtingen. De schilderijen van José Krijnen zijn hedendaagse echo's opgedoken in Het Isenheimaltaar van Matthias Grünewald waarvan zij tijdens haar studie aan de academie veel fragmenten kopieerde. *De archeologie van het menselijke gebaar* noemde zij haar scriptie van haar eindstudie een term die ook zeer toepasbaar is op het karakter van haar schilderijen. José hanteert een totaal andere werkwijze dan Rolina maar kiest dezelfde ingrediënten om haar doeken vorm te geven. Ook bij haar is de fotografie het allesbepalende vertrekpunt. Haar schilderijen waarin armen en handen een belangrijke rol spelen, hebben een paradoxaal karakter: kwetsbaarheid versus decoratie, geen horizon wel perspectief, lege tegelruimtes waarin het vaak bonte kleurenpalet waarmee de kleding van haar modellen is opgebouwd, op vrolijke wijze doorgonst. In sommige van haar doeken lijkt de figuur te verdwijnen in de ruimte die haar omringt. Ook in het werk van José is de anonimiteit een bijna vanzelfsprekende voorwaarde.

Deze tentoonstelling *Wat er is* geeft ons een inzicht op de raadsels en de geheimen van het menselijke lichaam en bewijst dat er verschillende methoden zijn om de ontroering die in de schilderkunst huist naar het oppervlak te loodsen.
Ik wens de beide dames veel succes met de voortzetting van hun picturale reis.

Arie van Geest,
21 maart 2016